

LA TASCA SANITÀRIA D'HUMBERT TORRES A LA PAERIA DE LLEIDA (1906-1910)

ALEJANDRO ROMEO GARCIA i ANTONIO GELONCH VILAREGUT

Humbert Torres i Barberà (1879-1955), metge, alcalde i ciutadà exemplar de Lleida, va ser en el període a què ens referim Paer de l'Ajuntament de la nostra ciutat i des d'aquest càrrec va portar terme una important tasca sanitària, adreçada molt especialment al camp de la Salut Pública; presentà, així mateix, projectes molt interessants per a la vida sanitària de la ciutat de Lleida, alhora que va ser introductor de criteris i aspectes científics en el seu treball d'administrador que avui són encara dignes de record. És seguint aquest esquema que hem preparat el nostre treball, que tot seguit desenvolupem:

INTRODUCCIÓ

La tasca sanitària d'Humbert Torres i molt especialment la seva lluita per la millora de les condicions higièniques de vida dels seus conciutadans té, a hores d'ara, una especial importància si tenim en compte les condicions de començament de segle. Ell mateix, en una de les Sessions a la Paeria, constata que "la tradició del nostre poble, ja de per si poc higiènica, fa difícil arribar a una transformació com caldria de l'estat sanitari de la Ciutat", és a dir, és ben conscient de la problemàtica existent, encara més ja que com a President de la Comissió de Governació de la Paeria (que incloïa, entre altres, les matèries referents a Beneficència, Policia Sanitària, Establiments perillosos i insalubres, Cementiris, Neteja Pública, Allotjament, Balnearis i Safareigs) i Vocal de la Junta Provincial de Sanitat, coneixia perfectament tots els entrebancs. És per això que amb la perspectiva de guda la seva tasca ens sembla tan important.

1. ACTUACIÓ EN MATÈRIA DE SALUT PÚBLICA

La seva tasca en aquest camp, simplement enumerada, ens donarà criteris de valoració suficients:

a) Proposta adreçada al Ple de la Paeria tot afirmant la necessitat de redactar un Reglament del Cementiri.

b) Dictamen de la Comissió de Governació (que presidia) en el qual es proposa que quedi prohibida l'existència dins de la població de corrals de bestiar

oví o porquí, quan els caps d'aquestes espècies es destinin al tràfic o comerç (1906).

c) Pregunta del Sr. Torres sobre si s'han estudiat ja les obres que s'han de practicar per a evitar els tolls de matèries insalubres al curs del riu (1906).

d) Resolució de la Comissió de Governació per tal que el Farmacèutic municipal compri els reactius i aparells necessaris per a realitzar anàlisis de vins (1906).

e) Dictamen sobre supressió de cellers amb obertura a la via pública (1906).

f) Proposta per tal que es desinfectin les dependències municipals (1907).

g) Proposta per a realitzar desinfeccions i neteges acurades de la Ciutat, arran de les inundacions de 1907.

h) Proposta sobre prohibició de venda de carns en mal estat a l'Escorxador, contra el costum habitual (1907).

i) Proposta sobre la dotació d'aigua a la Casa de la Misericòrdia (1908).

j) Proposta de "Bases per a l'organització del servei de desinfeccions", dividides en 4 apartats: I. Desinfeccions en cas de malaltia; II. Desinfeccions periòdiques; III. Personal; IV. Material, desinfeccions que van ser d'una gran importància per a la millora sanitària de la ciutat (1908).

k) Proposta d'inspecció periòdica de les Escoles Municipals per a la revisió sanitària dels nens (1909).

l) Proposta de mesures a prendre per tal d'evitar una possible invasió colèrica, entre les quals s'acordà l'adquisició d'una barraca de fusta per a desinfeccions.

2. PROJECTES D'UNA GRAN IMPORTÀNCIA

Dins d'aquest apartat hem volgut assenyalar les propostes que per la seva importància per al desenvolupament sanitari de la ciutat hem cregut més decisives:

a) Proposició de la Comissió de Governació per la qual es fa avinent que l'Hospital municipal, denominat de Santa Maria, no reuneix ja, per a la seva finalitat peculiar, cap de les condicions higièniques i tècniques més bàsiques, i es proposa com a mesura d'extrema necessitat la construcció d'un nou Hospital en condicions acceptables, i on s'assenyalen les condicions tècniques i econòmiques de l'operació (1906).

b) Proposta representent la definitiva construcció d'un Laboratori Municipal i la desinfecció d'establiments i edificis, per a la qual es lliurà personalment a dirigir la brigada encarregada d'aquestes tasques, en l'ocasió de l'adopció de mesures per a prevenir la invasió de còlera (1908).

c) Projecte de la portada d'aigües potables a Lleida, que presenta com a Moció, i actuacions derivades de la Comissió (de la qual és membre), creada a la Paeria sobre el problema del proveïment d'aigua (1909).

3. ASPECTES CIENTÍFICS

Encara que tots els projectes i propostes anteriors tenen un marcat accent científic, incloem dins d'aquest apartat aquelles aportacions que des d'un punt de vista estrictament tècnic ens han semblat de més importància.

a) Pregunta dirigida a l'Alcaldia interessant-se per la introducció del Sèrum Pasteur a Lleida, com a mètode de lluita antiràbica.

b) Escrit seu on s'acompanyen uns estudis gràfics de la mortalitat a Lleida durant el quinquenni 1900-1905. Ell mateix fa a continuació alguna explicació sobre la importància que per a la salut pública tenen aquests estudis, ja que se'n poden treure ensenyances profitoses, indica la urgència que hom sent de preocupar-se de la mortalitat infantil i assenyala la necessitat de consignar alguna quantitat al pressupost destinada a aquesta finalitat. L'Ajuntament en ple felicita el senyor Torres per aquest treball. Això l'assenyala com l'introducció a Lleida dels moderns estudis de mortalitat i epidemiologia.

c) Com a representant de la Paeria va assistir al Certamen mèdic del Col·legi de Metges de la Província (1906) i com a President de la Comissió de Governació presentà un dictamen on proposava de concedir per al Certamen de treballs mèdics (maig, 1909) un premi sobre el tema: "El problema de l'alimentació a Lleida sota el doble aspecte econòmic i sanitari".

Creiem que una consideració sobre la seva tasca sanitària, encara que breu i limitada en el temps, hom la pot percebre en aquest treball, que volem que ajudi a descobrir la dimensió de la seva estima per Lleida.